

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

Ціна примірника 10 м. Чвертьрічна передплата разом з оплатою почт. в краю 120 м; за границею разом з оплатою почт. 350 марок, поодиноке число 20 м. В Америці 2 дол. річно. Адреса Редакції: Адміністрація: Перемисьль, вул. Побережжя ч. 1.

Оголошення: 20 м. за один петитовий рядок або його місце. Дрібні оголошення по 4 м від слова. — Хто шукає праці, платять по 3 м від слова. Оголош.: більшим друком платиться подвійно. Оповістки товариств платяться по 3 м від слова.

Протести українських політичних партій.

Варшавська „Українська Трибуна“ помістила в ч. 57 з д. 10. серпня 1921 отсю допис свого кореспондента зі Львова:

Розпорядок польської влади про загальний перепис населення в Східній Галичині і привів до військової служби урядовців краєвих державних установ української національності викликав серед українського галицького громадянства занепокоєння і протести. Місцева українська преса обговорювала ці розпорядження в цілому ряді статей, де підносила безправність подібних розпорядків.

Нарешті Управи всіх українських політичних партій склали офіційні протести з приводу тих розпорядків і вписали їх до Союзу Народів, до держав Антанги і до генер. делегата д-ра Галецького.

В протесті Управи національно-демократичної партії („Народнього Комітету“) зазначено, що: на основі арт. 91 договору в St. Germain з дня 1-го серпня 1919 р., який підписали всі держави Антанги і Польська держава і рішення Ради Союзу Народів з дня 23-го лютого 1921 р. — Східна Галичина не лежить в границях польської держави і сувереном, аж до остаточного вирішення правнодержавного становища Сх. Галичини, лишаються держави Антанги.

„Мимо цього польська влада — говорить в протесті — вважаючи Сх. Галичину складовою частиною Польської держави робить інтензивні приготування до переведення загального перепису населення також у Східній Галичині. Польські правительственні круги привязують до цього перепису велике значення, а польська преса заповідає, що цей перепис може виказати величезні пересунення і зміни відносин населення територій, на яких його переводиться.“

Далі в протесті зазначено, що на території Сх. Галичини заведено винятковий стан що до українського населення, знесено свободу зборів і преси, переводиться арештовання Українців, а політична адміністрація є лише в руках польських урядників і тому укра-

їнське населення не матеби ніякого впливу і контролі над способом і вірністю переведення перепису.

В протесті соц.-демократичної партії читаємо: „Як самим оголошенням перепису, так і його вислідом, польській уряд бажає переконати закордонну опінію, що ті землі правно належать до польської держави. З огляду на те, що не можна мати довіря до способу переведення оголошеного перепису, з огляду на аномальні і виняткові відносини в краю, з огляду на недавню минуле, а головне на інтенції, які криються поза формальною стороною розпорядку, перепис цей не буде і не може бути дійсним ствердженням фактичного стану на окупованих землях.“

З приводу покликання Українців урядовців до військової служби, в протесті Нар. Комітету підкреслюється, що „державні службовці на території Східній Галичині не несуть служби в польській державі, тільки повнять службу на території, яка знаходиться під окупаційною владою Польщі“. Отже покликання державних службовців окупованої землі до військової служби являється ярким порушенням постанов Гаагської конференції.“

Українська соц.-демократична робітничка партія в своїому протесті також підносить свій голос з приводу недавнього розпорядку, на підставі якого всім українським емігрантам з Великої України, що опинилися в Сх. Галичині, відібрано право азилу і покликано до виїзду в чисто польські області. „Хоч українська соціалдемократія — говорить в протесті — стоїть на становищі, що всі емігранти з Великої України повинні вернути в межі Великої України для будівництва української соціалістичної Республіки, то все ж таки хочби з чисто людських мотивів, вважає цей розпорядок за акт насилля і за грубу кривду, виражену тим людям.“

Молодіж це надія народу. Українська молодіж хоче й мусить учитися!

Потреби нового шкільного року виноситимуть сотні мільонів. Зібрання тих фондів можливе тільки при спільних зусиллях всього українського народу. Український народ, котрий зложив таку велику жертву крові, має тепер доказати що в імя своєї кращої будуччини, в імя стремління до сонця волі, він принесе ще й цю чергову жертву з майна.

Кожний Українець мусить добровільно оподаткуватися в користь своєї молоді. Звертаємося з гарячим зазивом до українського Селянства, щоб воно з сьогорічних жнив оподатковалося в користь української шкільної молоді по одній літрі збіжжя від господарства. Всі інші Громадяне нехай зложать рівновартну грошеву суму. Тільки таким способом, спільними зусиллями цілого українського народу можна уратувати українську молодіж.

Нікому не вільно відтягнутися від сповнення того святого обов'язку. Нехай нікого не бракне в Золотій Книзі жертводавців.

Нехай всі свідомі ваги справи, одиниці, всі люди доброї волі, в першу чергу наші свідомі селяне, свещеники, народні учителі і студенти, котрі живуть серед народу, поширюють ідею цієї збірки, вияснять її вагу і займуться переведенням її в життя.

Для переведення збірки утворено Центральну Комісію Збірок при Т-ві „Академічна Поміч“ у Львові (Рутовського ч. 22 І. пов.) В повітових містах вокликаються до життя Повітові Комісії Збірок, які займуться збіркою в своїх повітах.

Львів, у серпні 1921 р.

Д-р Володимир Охримович, Дир. Михайло Галуцький, Д-р Василь Щурат, Михайло Матчак, Дмитро Палій, Ярослав Чиж.

Рівночасно з цією відозвою висилаються до повітів окремо докладні вказівки для Повітових Комісій Збірок: з тих повітів, де їх ще досі не одержано, повинні студенти вислати негайно посланця до Центральної Комісії Збірок при Т-ві „Академічна Поміч“ (Львів, вул. Рутовського 22 І. пов.) по інструкції і інформації.

Вважається ще раз всіх студентів і гімназійних абсолювентів подати свої адреси.

За виділ „Академічної Поміч“
Т. МАТЧАК, голова.

Довготриваюча посуха причинюєся до збільшення пожарів, тому обезпечайте, і то на теперішню вагіть, будьяки, движимости і збіжжя

в Товаристві зв. об. „Дністер“
Львів, вул. Руська 20.

Східна Галичина.

З нагоди засідання Найвищої Ради в Парижі заграничні часописи у всяких мовах пригадують, що справа Сх. Галичини ще не полагоджена. Між іншими забрала теж голос в справі Сх. Галичини віденська „Нає Фрає Прессе“ з д. 12. серпня і подаючи історію спору о Сх. Галичину від р. 1918, висловлює надію, що ця справа повинна прийти на денний порядок Найвищої Ради по полагожденню справи Гор. Шлеска, бо остаточне вирішення долі цього краю буде мати велике значіння для повернення мирних, упорядкованих відносин на сході Європи. Ця газета сподіється, що зі Сх. Галичини утвориться „на взір Швайцарії незалежна галицька держава, в якій всі мешканці без різниці на народність і віру будуть мати запевнену свободу і рівноправність. Цего бажають крім Українців теж сх.-галицькі Жиди і розважна часть Поляків. Довголітний польський посол міста Львова, Ернест Брайтер видав недавно до своїх земляків відозву, якою заохочує їх до боротьби за здійснення тої ідеї справедливості.“

Мимоходом зазначаємо, що жидівська „Хвіля“ пустила поголоску, неначеб Льюї Джордж предложив Полякам Сх. Галичину як відшкодованне за Гор. Шлеск. Цю поголоску з радістю повторила львівська рептілька „Рідний Край“. Очевидно, ця поголоска вислана з пальця, бо Льюї Джордж свого часу сам заявив а також і ухвалила Найвища Рада, що будуча доля Сх. Галичини не може бути вирішена проти волі місцевого населення. А що до Гор. Шлеска, то Льюї Джордж твердо стоїть при висліді плебісциту і на ніякі концесії не хоче згодитися.

Пам'ятайте про пресовий фонд „Укр. Голосу“!

На поміч голодуючій українській молодіж.

Зближається початок нового шкільного року. Він навіває новий жах на українську шкільну молодіж. Шалена доріжня унеможлиблює більшости користання з науки в краю та не позваляє на виїзд за кордон тим, котрі не мають змоги учитися на висших школах на своїй рідній землі.

Вже в минулім шкільнім році користало з науки всього не більше як половина українського студентства.

Український народ зі страхом мусить дивитися в будучність. Довголітна війна забрала незвичайно багато жертв з освічених фахових сил, котрих було у нас і так за мало, а тепер їх число не тільки не збільшується, але навпаки — щораз меншає. Нові зовсім не прибувають. Якщо так піде далше, нас жде національна загибель.

Український народ найбільш зруйнований війною, найбільш бідний, мусить ще раз напружити свої сили і здобутися на новий подвиг і забезпечити собі будучину як нації.

Найвища Рада.

Ще ніколи не були такі бурливі засідання Найвищої Ради як в останній сесії, яка розпочалася д. 8. серпня. Показалося в часі цих нарад, що коаліція існує тільки про око, а в дійсності вона вже розбита. Найважливішою справою, яку мала вирішити Найвища Рада, була справа поділу Гор. Шлеска між Німеччину а Польщу. Як звісно, Франція тремтить перед пімстою Німеччини і тому бажає її ослабити, аби вона не була способна побити колись Францію. Тому хотілаб, щоб більша частина Гор. Шлеска, де знаходяться копальні вугля, припала Польщі, французькій союзниці. Бо коли — кажуть Французи — відбереться Німеччині багаті копальні вугля, то вона не буде могла приготувитись до війни. З тим самим домаганням виступив на Найвищій Раді французький прем'єр Бріан.

Прота Бріана виступив дуже остро англійський прем'єр Льюїс Джордж. Він сказав, що справа Гор. Шлеску мусить бути так вирішена, щоби колись не прийшло до нової війни ізза цього краю. Льюїс Джордж даліше пригадав, що Гор. Шлеск знаходиться під владою Німеччини від 700 років, отжедовше, як Нормандія належить до Франції. З горішно-шлеского населення, яке числить п'ять мільйонів двіста тисячів душ, тільки оден мільйон двіста тисячів вважається Поляками. Це виказав плебісцит і тому Англія не може згодитись на таке рішення в справі Гор. Шлеску, яке противилобися вислідови плебісциту. На кінці заявив Льюїс Джордж, що Франція не має чого боятись Німеччини, бо колиб її Німці зачіпали несправедливо, то в її обороні стане увесь світ. Але ані Англія, ані яканебудь инша держава не дадуть себе втягнути у війну, котраби вибухла з того, що одна з союзних держав забажало ділати безправно і несправедливо.

З цієї промови Льюїса Джорджа ясно виходить, що Англія не годиться з політикою Франції, а коли Італія і Японія станули на тім самим становищі, можна було сподіватись, що наради не доведуть до нічого. І дійсно не довело. Французький прем'єр вперся при своїм, не помогли ніякі торги, що тривали через 4 дні. Врешті, щоб коаліція не розбилася, знайдено такий вихід: Ухвалено справу Гор. Шлеска віддати Раді Союзу Народів з прошеднем, щоб висловила свого

думку що-до витичення границі між Німеччиною а Польщею і аж по одержанню цієї опінії з Ради Союзу Народів — Найвища Рада усталить цю границю. По прийняттю цієї ухвали Льюїс Джордж несподівано виїхав з Парижа до Лондону.

Ця ухвала Найвищої Ради як і наглий виїзд Льюїса Джорджа свідчить, що справу Гор. Шлеска знов відложено, та що Англія дуже невдоволена з політики Франції. Вправді Льюїс Джордж сказав, що мусить виїхати, бо має важні наради з Ірландцями — але чому ніхто не вірить. Він виїхав тільки тому, щоби ззначити, що не піде на ніякі уступки для Франції, бо довідався, що Франція заключила з Польщею тайний союз проти Німеччини і зобов'язалася в справі Гор. Шлеска йти на руку Польщі.

В Парижі лишився ще англійський міністер Керзон, але по виїзді Льюїса Джорджа нарадами Найвищої Ради ніхто не інтересувався. Вони закінчились д. 13. серпня.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

В Англії зайшла велика зміна в конституції. Від тепер всі важні політичні справи буде рішати не тільки саме англійське правительство, але при участі заступників так званих доміній — Австралії, Канади, Нової Зеландії і Полудневої Африки, котрі з звичайних посілостей Англії стали поступенно рівноправними членами англійського союзу (федерації). Що-йно в серпні закінчена конференція прем'єрів тих доміній скріпила права тих країв і вже на засідання Найвищої Ради в Парижі виїхали з Льюїсом Джорджем представителі тих доміній, котрі бажають, щоб Льюїс Джордж рішав важні справи світової політики в порозумінню з ними.

Ірландсько-англійські переговори проводяться через північну країну Ірландії Ульстер, яка в більшості заселена Англійцями, одержала недавно автономію і не хоче увійти в склад з'єдиненої Ірландії. Але ірландські сінфайвери ані на крок не хотять поступитись від свого жадання: з'єдиненої Ірландії. Їм помагають морально і грошми не тільки ірландські емігранти в Америці, але й більшовики, а в останній часі обіцяли поміч і мурини, про що пишемо на инчій місци.

Грецько-турецька війна продовжується. Армія Кемал-паші потерпіла недавчі і по-

дається в зац. Та не вважаючи на це правительство в Ангорі рішило вести далі війну — аж до побіди і покликало всіх здорових муштин на фронт. Як бачимо, війна ведеться на житте або смерть.

Та найбільше нещасне населення тих околиць, через котрі переходять оба війська. Турки мордують Греків, а Греки Турків. Та колиб відразу мордували, а то ще й мучать...

Туреччина, на якій чолі стоїть султан в Константинополі, опинилась в сліпій вулиці. Її правительство мабуть в тих днях уступить, бо держави, які тепер господарять в Константинополі, притиснули його до муру і жадають виразної відповіді на питання: чи хоче тримати руку з Кемалем-пашою, чи з ними і чи додержити мирового тракту. А тут ще й Грекам цим разом повелось у війні і вони тепер остряють собі зуби на сам Константинополь: хотять його зайняти і в нім панувати. Кажуть, що Англія дивилася через пальці на це, якби Греки справді завоювали це місто.

В Сербії арештовано всіх парламентарних послів-більшовиків під закидом, що то вони упряновали замах на регента Александра, міністрів і инших політичних діячів. Це арештованне відбулось перед будинком парламенту. А іменно, коли в парламенті на внесок комісії для береження нетикальності послів ухвалено видати послів-більшовиків судови, вже чекала на них поліція і арештувала їх, як тільки вони вийшли з парламенту. Часописи доносять, що при переслуханню в слідчого судді арештовані послы признались, що приготувити всі політичні замахы, бо хотіли завести в Сербії більшовицький лад.

Та не тільки в середині краю Сербія має несупокій через більшовицьку агітацію але й на границі сербсько-альбанській і сербсько-болгарській нема гаразду. Неспокійні Альбанці нападають на сербські села і граблять їх. Коли сербська гранична жандармерія не могла собі дати ради з ними, покликано війсьсько. Це спалило всі надграничні альбанські села, а їх населенне вирізало. Та цей вчинок сербського війська не принесе спокою, бо Альбанці цього не подарують. Вони колись закрадуться до сербських сіл і вчинять те саме. Подібно діється і на болгарській границі. Сербі обсадили всі надграничні болгарські міста і села, бо, як кажуть, болгарські банди переходять границю і непокоять населенне. Цим вчинком Сербів чується Болгарія дуже ображена.

Смерть пол. Шаманека

б шефа штабу Галицької Армії.

У вдячній пам'яті повинні ми задержати імена тих чужинців, що віддали своє життя за волю України. До тих чужинців належить передовсім полк. Шаманек, б. шеф штабу Галицької Армії. Про його смерть п. Улян М. Карпюк записав в маю 1920 р. в Ямполі осьщо:

Румунський дивізіонер з другого боку Дністра подає галицькій Команді до відома, що на румунській території впали жертвою з руки невідомого злочинця двоє українських старшин, а іменно: полк. Шаманека вбито, сот. Тітляра ранено.

Українська Команда висилає двоє старшин, (мене і пор. Гірняка) на румунський бік. Маємо припущення, розпитатись ближче про убійство, попросити о ексгумацію тіла і перевезти небіщика до Ямполь. Тут, на українській землі, мали остаточно похоронити з належними почестями бувшого шефа генер. штабу Галицької Армії.

Через Дністер перевозить нас на лодці жидок. Він цілими днями на лодці перевозить товарообмін між Україною та Румунією. За пуд цукру дає Румуння аж... два пуди соли.

Причалуємо до прибережного села Косоуц. Витаємося з рум. офіцером, виказуємося посвідками, подаємо ціль приїзду.

Румун крутить носом. „Неможливо.“

„Якто неможливо? Ви не можете рішати в цій справі, ми хочемо говорити з вашим дивізіонером.“

„Неможливо.“

„Чому?“

„Бо дивізіонер в Сороках (7 верств віддалі), телефонічного получения нема, а я не можу пустити панів аж до Сорок.“

„То ми відвідаємо цим разом гріб покійника, цеж близько, в цім-же селі Косоуц.“

„Неможливо, панове від берега взагалі не сміють віддалитись.“

„Вибачайте — кажемо — але чи між Румунією та Україною стан приязний, чи воєнний? Як воєнний, так кажіть, це нам буде далеко вигідніше. Аджеж з вашої сторони приїздить майже що-дня якийсь старшина, навіть неслужбово, на наш бік; наші його не спляють, може, свобідно їхати аж у Київ, Так і годиться, але як ви з нами поступаете? В Сороки не пускаєте, на близький гріб піти не вільно, взагалі не даєте вам від берега віддалитись. Нечуване, аджеж мусить бути якась взаємність.“

„З приємністю дозволивби я, але не вільно. Приказ!“ „Як так, то до побачення“ — і ми всіли до лодки тай вернули знову на свій бік.

„Панове старшини, чом мені вперед не сказали? Що це ви з ним про взаємність? Не на прохання, а за пуд цукру пустивби нас Румун і в Сороки і на гріб і куди схотілиб.“

Від тої хвилі наша прибережна сторожа мала приказ ловити на нашім боці всякого гостя Румуна і гнати його в свояси.

* * *

Вже не з Ямполь, а з Чекинівки, даліше на південь, переправляємося через Дністер на румунський бік, прямо до Сорок; Сороки при самім березі.

Витаємося з другим Румуном офіцером, виказуємося посвідками. Подаємо ціль приїзду, хочемо бачитись з дивізіонером.

„Неможливо.“

Не помагають ніякі наші переконання.

„Так пустіть бодай відвідати сот. Тітляра, він в Сороках в шпиталі.“

По довгих, довгих ва... оставив нас Ру-

мун під сторожею на березі, а сам пішов до дивізіонера прохати дозволу для нас відвідати раненого.

Довкола нас зібрався гурт цікавих, між ними багацько Українців Бесарабців.

„Панове старшини, що там чувати на вашім боці, в Україні? Не дивуйтеся, що Румун боявся пустити вас в містечко. Румуни все такі переполохані, вони тут тремтять, в Бесарабії. Населення не хоче нічого чути про румунську владу, робить, що подобається. Ми нетерпливо глядімо на ваш бік.“

Через якийсь час вертає до нас офіцер.

„Прошу, панове, можете піти в шпиталь відвідати вашого раненого сотника. Лише на десять хвиль дозволена вам розмова з ним, і то в моїй присутності.“

Приходимо з Румуном до раненого в шпиталь. Сот. Тітляр, блідий як стіна, привитав нас з легким усміхом. Рана на нозі була дуже тяжка і завдавала йому великі болі. З трудом піднявся трохи і говорив:

„Вже в місяці марті зраджував полк. Шаманек сильне роздрознення нервів. Більшовицька інвазія, підчас якої він перебував укрито в шпиталі в Бершиді, нищила його морально до тої степені, що грозило йому бижевілья. Оден вихід був для нього: вернути як найскорше домів, до Відня і відпочати; там можна було знайти свободу руху, і він вже з захватом роздумував над новими способами освободження західної області України від окупантів.“

В квітні постановив він зі мною виконати плян утечі до Відня. Ми прилучилися до повстанців і так дійшли аж до Ямполь. В Ямполі наражали нам трьох людей — прибережників, які за невелику суму згодилися перевезти нас нічу через

ГРАНД КВАРНА братів Борнштейнів

— що дня концерт знаменитої оркестри, —

вул. Міцкевича. — Телефон 78. — Перворядна і найбільша каварня
4 білярді Соїфертовські. — Звинна послуга. — Краєві і заграничні часо-
писи. — Богатий у всячину буфет. — Всілякі напінки найліпшої якості.
О численні відвідини просять ВЛАСТИТЕЛІ.

Мурини, звані теж Неграми—це люде чорної породи (раси) т. е. мають лице і ціле тіло чорне. Живуть вони в гарячих краях Африки і Америки. До минулого століття люде білої породи (раси) не вважали муринів за люде а за робучий скот. Тому ловили їх і продавали в далекі краї на роботу. Опісля заборонено торгувати муринами, але ненависть чорних до білих люде—і на відворот—лишилась. Є це так звана ненависть расова. Тота ненависть не вигасає тому, бо білі люде, хоть вже й не торгують муринами, але все таки стараються використати їх працю, перемишляючи муринські краї у свої колонії. Мурина противляються цьому, але не зміють скинути ярма чужого пановання, бо вони неосвічені, темні. Але всесвітня війна освідомила і муринів. А іменно коаліційні держави за всяку ціну хотіли перемочити Німців і рекрутували у своїх колоніях муринів та вислали їх проти Німців. І пррливали мурина кров за своїх гнобителів. Але перебуваючи в Європі, бачили мурини, що поневолені народи в Європі борються зі своїми гнобителями і це все брали й собі на розум. Колиж скінчилась війна і зібралась мирова конференція, а Вільзон оповістив право про самоозначення народів, тоді Японці, котрі належать до жовтої раси, зажадали, щоби було теж одне право для всіх рас. Але Европійці зараз Японцям підсунули юдин серебрянник: дали їм німецьку колонію Шантунг і Японці замовкли. Є вправді дві муринські держави Ліберія і Гайті, але вони за слабосильні, щоби могли упінутись за права муринів. І лишилось по старому... Але наука, яку дала муринам всесвітня війна, не пішла в ліс. Під проводом своєї інтелігенції мурини зачали організуватись під кличем: «мурини всіх країв єднайтєся!» Пішла агітація, стали появлятись книжки і газети на всіх муринських мовах. Вислідом цього був перший муринський зїзд, який відбувся огоді в Нью-Йорку. Зі всіх сторін світа прибуло на цей зїзд 15 тисячів муринів і по отворенню нарад зїзду уладили маніфестацію, несучи червоні, зелені і чорні прапори—міжнародні барви муринів. Учасники зїзду ухвалили боротись за свої людські права і рівноправність з білою расою, та вислали телеграми до англійського короля з просьбою, аби своїм впливом виведнав волю для Індії, Єгипту і Ірландії. Вислали теж телеграму до през. ірландської респуб-

лики, в котрій заохочують Ірландців до боротьби за незалежність і обіцюють поміч в боротьбі з гнобителями.

Альбанія вже перед всесвітню війною була причиною суперечок між Італією а Австрією. Чому? Тому, що лежить вона на побережю адрійського моря, на півострові балканським. Хто має це побереже в руках, той може панувати не тільки над цілим півостровом балканським але й загрожувати Італії, котра має противлежний беріг адрійського моря. А що Італія і Австрія вели балканську політику, то обі ці держави ласо споглядали на Альбанію і одна другій завжди підставляла ногу, коли хотіла в Альбанії осадовитись. В решті за порадою Німеччини Австрія і Італія сказали: «ані мені, ані тобі» і оповістили Альбанію самостійною державою. От і Німці подарували цій новій державі короля, а всі держави доставили Альбанії всего, що потрібне було при будові держави, а передовсім грошей. Але Альбанці народ неосвічений. Замість розвивати свою державність, вони волили жити в безладдю, а на остатку прогнали короля. Їх край і надалі став яблуком незгоди між сусідами. Тепер Греція і Сербія кажуть, що Альбанці неспосібні до державного життя і їх край треба поділити, і Греки вже вибрали собі товстенський кусок з Альбанії і хотілиб його пролакнути. Часописи пишуть, що й Англія, котра ласкавим оком дивиться на Грецію, не малаб нічо проти того. Але на це внов не годиться Італія. Їй не в смак, що під її боком Греція стає великою державою, бо може з часом бути для неї небезпечною. Тому Італія хоче, щоби Альбанія лишилась самостійною державою. Але що Альбанці не зміють кермувати державою, тому радить Італія, щоби Альбанія була під опікою Союзу Народів, а ссй найдасть повновласть Італії, а вона вже буде добрим опікуном для малолітної. Хитра собі з біса та Італія, от що видумала, аби заволодіти Альбанією! Та Льюйда Джорджа не перехитриш, бо його теж не в тім били. Тому він не погоджувався з такою кумедією альбанської самостійности. Але коли Льюйд Джордж постановив віддати плеські копальні вугля Німцям, а Франція проти того стала цапки, тоді Льюйд Джордж сказав, що хоче переголосувати Францію. От і запитав Італійців, з ким вони підуть, як буде рїшатися справа Гор. Шлеська, чи з Англією, чи з Францією. А Італійці відповіли: «Та ми, батьку, підем з тим, хто буде обороняти Альбанію перед захланними Греками і віддасть її під догляд Союзу Народів, а Італію як близьку сусідку Альбанії зробить її опікункою. Льюйд Джордж заскреготав зубами тай, як кажуть, приріс їм, що коли будуть з ним голосувати при справі Гор. Шлеська, то він від біди згодиться на те, чого бажають Італійці. От і тому Італія йде на руку Англії при вирішунанню справи Гор. Шлеська.

Дописи.

Дністер на другий бїк, пересмикнутися з нами через румунських постів аж до якогось ліса, звідки ми вже підводою безпечно могли поїхати далше на захід.

Ми вже були на румунським боці і входили в ліс. Я з Шаманеком на переді, прибережники зараз же за нами. Нараз вляв стріл, і Шаманек мовчки повалився на землю. Прибережники кинулись тоді на мене, і почали грабити до сорочки, почім стрілили до мене, другий раз. Я стратив свідомість на кілька годин. Аж з годом, досвіта, я почав приходити до себе, розглядаюсь, в лісі тихо, ані живої душі. Зараз близько мене лежав мертвець полк. Шаманек; обдертий до сорочки окровавлений, лицем звернений до мене. Це було страшно... На мій крик надійшли якісь румунські пости, і мене відставлено сюди, в шпиталь».

Ми мусіли попрощатися із сот. Титляром, бо Румун вже нетерпелився.

Перед опущенням Сорок обіцяв нам румун. офіцер передати своему дівізіонеру нашу просьбу що до ексгумації і перевозу тіла Шаманека на український бїк та переслати нам готову відповідь на другий день в Ямпіль. Одначе минув тиждень і два, а відповіді мимо наших упімнень не було.

Неохота агаданого дівізіонера допустити нас до себе, заборона оглянути грїб, обставина що убийники-прибережники румунські піддані, та що Румуни аж у два тижні по вчинку нас про убийство повідомили—все це викликало в Ямполі підозріння до Румунів, що вони єу звязи з убийством.

В селі Косоуц, на румунським боці Дністра, проти самого Ямпіля, лежить до сьогодні похований полк. Шаманек, бувший шеф штабу Галицької Армії.

Торки, пов. Перемишль. Дня 31. липня стараннем місцевої молодіжи виставлено тут „Невольника“ Кропивницького. Вистава випала бездоганно. Не зважаючи на деякі недомогання, як невідповідний розділ кількох роль та не конче взірцевий порядок на салі, подобалась вона загальною. — З огляду на трудности, злучені з виставою, а що більше — місцеві перепони зі сторони деяких громадян, з якими приходило боротися — то виставу що повитати треба як діло доброї і сильної волі кількох люде, що не хочуть піддатися під диктат теперішньої чорної хвилі та сидіти бездільно із заложеними руками, а шукають можливих доріг, щоби в громаді піддержати національну свідомість, викреслати більший запал до національно-політичних справ та старатись заспокоїти бодай найбільше пекучі потреби нашого народу. — А пекучих загальних, національно-громадянських потреб тепер аж надто багато! Згадатиб лише такі: як фонд „Рідної Школи“, фонд „Академічної Помочи“, незалежна преса і т. д. —

лобся, що про вагу і наслідки цих загально-народних потреб не потрібно й нікого переконувати. Бодай цього ніхто зачисляє себе до інтелігенції. Бо кожда інтелігентна сила повинна загальні національно-громадські справи ставити висше від менше вартних місцевих потреб. Однак доколична інтелігенція не завжди стверджує поступками, що в неї є розумінне національно-громадських справ.

Слобідна гор. пов. Бучач. Довголітною військовою припинена організаційно-просвітна праця зачинає оживати в нашім повіті. Поволі обновляються читальні. Також і в нашім селі покликано до життя Читальню „Просвіти“ на загальних зборах д. 5. червня ц. р. В склад нового виділу увійшли: Василь Паращій як голова, Мих. Чікало як заст. голови, Ілля Лесів як секретар, Василь Старик як скарбник, Федір Гонішевський як бібліотекар, П. Михалюк і Микола Паращій як заступники виділових. Просвітним рухом в селі кермує гром. В. Наняк. Треба сподіватись, що за прикладом Слобідки підуть і інші села, що в просвітній організації лишилися позаду.

Єгипет, місто Александрія. Недавно я наткнувся випадково на адресу Вашого часопису, яка мене незвичайно зацікавила. Отже я і відважуюсь звернутись до Вашої Шановної Редакції, коли є змога, надіслати мені Ваш часопис. Може й Вам буде дивно, що я так сміло звертаюсь до Вас з такою просьбою. Але маленька увага. Зрозумійте, що коли чоловік вже простягає руку о поміч, то живе не дуже солодко. Таке саме і зі мною. Коротенько сповіщу Вас про моє житте: Я біженець з Великої України. Ще в р. 1920 я хворим опустив рідний край — і доля загнала мене аж до Єгипту, де я вже коло двох років живу і ніяк не можу вирватись звідсіля. — Як денкінська армія спершу гарно гнала большевиків, так опісля вона ще гарніше відступала. Вам самим відомо було, чого воно так складалось. І от попадали під цю хвилю люде ріжні і в більшости невинні і віддавались тій долі, яка саме постигала і відступаючих денкінських частин. Тікали тоді з Великої України всі, хто тільки зміг, бо дуже боялись большевицького раю. Так от і я один з тих, що тікаючи від большевиків, опинилися аж у самім Єгипті. Живемо тут, як я вже сказав, до 2 років. Прожили ми рік і не бачили ні одного рідного часопису, тільки на останнє почали ми з деким переписуватись.

Біженці тут є ріжні, щоби то в самих політичних поглядах, а також і по національності. Но більшість творять Росіяне. Нас Українців, щоби то дійсних і вірних, буде до 60 чоловік. Всіх же в таборі до 1500 чол. Живем тут під опікою Англічан в таборах. Життя нічого, їсти дають, спати є де, а тільки чисто духовного життя не має. Хвальна Редакція! Коли це Вам є змога надіслати мені декілька примірників Вашого часопису, то я зарані приношу Вам щирю подяку. А тоді, коли я одержу, то Вас сповіщу більш докладніше про все загальне життя тут нас біженців у Єгипті і в загалі про Єгипет. — А по сьому надсилаю всім Землякам щире привітанне, бажаю всього кращого у світі і великої та кришкої енергії до праці. З глибокою пошаною — Гриць Васько. Адреса: Egypte, Alexandria, Sidi-Bishr, Russian Camp. „B“ Grigori Vasko.

Передплачуйте! Читайте!

Кожний має передплатити і в такій спосіб підтримати

„Визволення“

громадсько-політичний, економічний та літературний, ілюстрований двотижневник
єдиний загально-український орган
Виходить під начальною редакцією Евг. Архипенна.
Поодинове число 90 Мп. На місяць 120 Мп.
з пересил. — Львів, Ринок ч. 10.

ВСЯЧИНА.

З Дирекції гімназії з укр. мов. вишл. в Перемишлі. Шкільний рік розпочнеться 1. вересня о г. 8. Доповняючі і поправчі іспити відбудуться 1. вересня, вступні іспити (лиш за окремим дозволом) 1. і 2. вересня

В тих днях відбудуться також додаткові записи. Зголошення углядились Дирекція лиш в надзвичайних випадках і в міру вільних місць. До кл. I. приймається учеників, що до 31. грудня кінчать 9½ літ а не пердступлять 12 літ, до пригот. класів о 1 рік молодші. О скільки будуть вільні місця в закладі, можуть бути ще прийняті і старші ученики, однак не більше як 2 роки від повисшої норми. Цей припис не відноситься до тих, що в безпосередньо минулім році були вже публичними учениками. Приватистів(ок) приймається без обмеження віку. Испити приватистів можуть відбутись по феріях лиш у виїмкових випадках за дозволом Кураторії Шк. Округа. — Дирекція.

Шкільний рік в дівочій гімназії „Укр. Інститута“ для дівчат зачинається 1. вересня Богослуженням в домашній каплиці. Поправки мають учениці здати найдалше до 6. вересня. До испиту зрілості в лицю мають учениці зголоситись в Дирекції найдалше до 6. вересня.

Вписи до народної школи ім. М. Шашкевича в Перемишлі відбудуться 29, 30 і 31 серпня 1921 від год. 9. до 12. перед полуднем і від 3—5 пополудни. Пізніші зголошення не будуть уваглядені. — 93—1—2 Управа школи.

Вписи до прив. укр. гімназії в Любачеві (від 1—V кл.) і на курс семинара учит. (1 рік) відбудуться д. 21. і 22. серпня о год. 9 рано в Філії „Просвіти“. 1—1

На пресовий фонд „Укр. Голосу“ зложив Станисл. Лотоцький з Новосілок 50 м. і кличе на довільну квоту: п. Форулита з Ленчівки і п. Дмитра Хорайнікевича з Тесарівки. — Через Адм. „Укр. Гол.“ надіслали на Рідну Школу: В. Комарницька 100 м. Збірка громади Сосниця 260 м.

В мазурсьнім селі Вепш, живецького повіту сталась така страшна подія: Йосиф Юрас, 56-літній господар записав своїй донці цілий свій маєток. Вкортці по записі оженився він з молодою дівчиною, котра вийшла за Юраса тільки тому, бо сподівалась дістати по нім маєток. Але коли довідалась, що маєток записаний донці, не хотіла жити з Юрасом і вернула до своєї матери. А невдачна донька Юраса, маючи запис в руці, вигнала свого батька з хати і відмовила йому пристановища і опіки. Юрас попав в роспуку і в ночи прийшов до своєї молодої жінки та запитав її, чи буде з ним жити. А коли дістав відмовну відповідь, став її наосліп ранити різницьким ножом. На крик жінки зірвалася її мати і вхопила Юраса за руки. Тимчасом поранена вибігла на двір і стала кликати о поміч. Але розлючений Юрас замордував стару (свого тещу) а сам втік і повісився на бельку в стодолі. І от тепер показалась темнота мазурів. Коли тіло Юраса здіймали, місцеві люди кинулись на мотуз, на яким він повісився і пірвали його на кусні; забрали теж капелюх і части одіжи вішалника — все те „на щасте“ — як говорили. Тіло вішалника привезено до трупарні і тут кривняк його, тещя Томко Юрас, зробив йому трумну і на просьбу доколичних і місцевих людей положив трупа лицем до дна трумни і прибав десятьцалевим цвѣвком хребет до трумни, а то на це, щоби небіщик не міг рушитися в гробі і „ночами не страшив людей“. Кровава подія і поганий вчинок з трупом свідчить о здичинню мазурів.

Місто Алмата в Азії, недалеко Ташкенту, навістило велике лихо в ночи з 8. на 9. липня. Велика лавіна (збита маса снігу і леду) скотилась з поблискої високої гори і загатила зовсім ріку, що пливе біля міста Альмата. Вода виступила з корита ріки і залляла ціле місто, що саме спало глибокким сном. Багато домів вода зовсім забрала, багато завалила і прикрила намулом і камінем. Багато людей згнуло. З під намулу і каміння видобувають сотки трупів.

Видавництво „Русалка“ у Львові випустило отсі нові книжки: *Клим Поліщук: Скарби вінів українські легенди 60 шп., Галина Орліна: Шляхом чуття новелі 40 шп., Ол. Бабій: Ненависть і любов поезії 40 шп.; Господарський календар на р. 1922 60 шп.* Головний склад: — Гр. Гануляк, Львів, Курнова 10. —

Перемишля Редакції. Вп. В. Март. в Микулінцях. Нашу посилку до Вас звернула почта з допискою „wyjechał z bolszewikami“. Радьте, як вислати Вам..

НАДІСЛАНЕ.

КОНКУРС

на прийняття питомців до „Гімназійального Інститута“ і „Бурси св. о. Миколая“ в Перемишлі.

А.) Оплата в харчах місячно: 9 кг. житної пшльованої муки, 5 кг. пшльованої пшеничної муки, 2½ кг. гречаних круп, 2½ кг. пшона, 2 кг. омасти (масло, солонина, смалець), 50 кг. картофель, 50 кг. капусти (одноразово), 5 кг. закришки (цибуля, пе-

трушка, морква) — одноразово. Б.) Оплата в грошах буде означена з кінцем серпня. Подання о прийняття вносять всі питомці без огляду на се, чи були в минулім році в котрій з інституцій до 20. серпня до заряду „Гімназ. Інститута“ ул. Баштова ч. 34, до Бурси: ул. Баштова 25. Харчі просяться доставити з початком шкільного року за два місяці наперед. Управа: За „Гімназ. Інститут“: Др. Іван Мандюк, за „Бурсу св. о. Миколая“: Теодор Коростіль. Перемишль, дня 3. серпня 1921. 77-1-2

КОНКУРС на прийняття питомців до Бурси „Дешевої Кухні“ в Перемишлі.

А.) Оплата в харчах місячно: 8 кг. житної муки, 5 кг. пшльованої пшеничної муки, 2½ кг. гречаних круп, 2½ кг. пшона, 2 кг. омасти, 50 кг. картофель, 50 кг. капусти (одноразово) і 5 кг. закришки (одноразово).

Б.) Оплата в грошах буде означена з кінцем серпня. Подання о прийняття вносять всі питомці до 25. серпня до заряду „Дешевої Кухні“ ул. Снігурського ч. 10. Продуценти мають доставити харчі за три місяці з початком шкільного року. — За управу „Дешевої Кухні“ Теодор Голішук.

ЗАЯВА.

Відповідаючи на віванне Окружного Гор. Комітету в Збараж, поміщене в ч. 31. „Українського Голосу“ в рубриці „Надіслане“ звернене до мене з зазивом о зворот томуж Комітетови будьтоби присвоєних собі грошей, призначених для вдів і сиріт повіту збаражського, подаю до прилюдної відомости отсею дорогою, що слідує:

Неправдою є, будьтоби я присїв собі гроші призначені для вдів і сиріт повіту збаражського. Ані Окр. Горожанський Комітет в Збараж, ані ніхто инший мені ніколи не передав а тим самим я грошей таких собі присвоївти не міг.

Правдою є натомість, що в січні 1920 р. по смерті бл. п. Дра Мирона Вітошинського, бувшого пов. Комісара повіту збаражського за часів Української Влади, що помер в тюрмі Суду тернопільського одержав я від одного громадянина, відомого Окр. Гор. Комітетови в Збараж книжочку на 27000 Корон, становлячу власність фонду Українського Червоного Хреста і за зголюю тогож громадянина і двоох инших членів збаражського українського громадянства зреалізував я ту книжочку, а одержані гроші обернув, як слідує: а) на покритте коштів побуту Дра М. Вітошинського в тюрмі, коштів його хороби, правної оборони і коштів похорону його видав я суму 17.600 Кор; б) квоту 1.400 Кор. дав я на підмогу матери помершого Дра Вітошинського, що по смерті сина знайшлася в нужді; в) квоту 8.000 Кор. уділив я яко зворотну позичку одному українському службовикови, відомому Окр. Гор. Комітетови в Збараж, що наслідком воєнних подій втратив посаду і з родиною знайшовся в нужді.

Беручи ті гроші в свої руки, заявив я, що беру на себе відповідальність за них і буду обовязаний їх звернути, наколи той, хто є поклпканий до орудування тими грошми, їх від мене зажадає.

Відвчальности тої і тепер зі себе не скидаю, а чи гроші я відповідно ужив, готовий я відповісти перед компетентним до орудування ними органами, за який ніяк не можу узнати Окружного Горожанського Комітету в Збараж, котрий ані не був первісно власителем тих грошей, ані опісля до них не набув права від дійсного власителя.

Всі повисші факти були добре відомі Окр. Горожанському Комітетови в Збараж, а з осібна на яку ціль я гроші ті обернув, а коли мимо сего Окружний Горожанський Комітет в Збараж прилюдно в часописи нап'ятував мене як чоловіка, котрий присвоїв собі гроші, призначені для вдів і сиріт збаражського повіту, то є се свідомо і в злій вірі мені заподіяна клевета, маюча на цілі понизити мене неслушно в публичній опінії, мене ініціатора, члена основателя і першого члена добродія того Комітету, мене котрий ніколи не закрявав калітки перед тими, котрі потребували помочі і взагалі, де ходило о жертви, не оставав позаду. Річ в тім, що деякі члени Окр. Гор. Комітету в Збараж, які мають зі мною приватні особисті порухунки, дали себе ужити яко сліпе оруддя в борбі проти мене. Властивим автором і провокатором цілої тої кампанії проти мене, котрими на жаль є особи з моєї найблискої рідні, котрі довгі літа в чесний та нечесний спосіб мене визискували, а коли я сьому зробив кінець, від двоох літ переслідують мене на цілу околицю, сенсаційними процесами і дальше стараються мені в некультурний а дикий спосіб в публичній опінії зашкодити.

Збараж, дня 6. VIII. 1921.

76—1—1

Евген Білинський.

Хто знає дещо про хлопця, котрий вийшов з дому д. 9/4 1920 р. з Малої Волосянки, повіт Турка над Стриєм? Він називається Федько Гомзак, літ 10, оповідає, що є з Борислава, жами не має а отець при війську або якоесь інакше крутить. Найправдоподібніше находиться він в турчанським або старосамбірським повіті, жве або помер. Колиб дехто знав що про него, то прошу ласкаво дати знати вітцю, котрий тільки труду поніє і не може його ніде відшукати, під адресою: Мирон Гомзак, Борислав. 80—1—3

Хто знає що про Осипа Дідуря о. Гринька, котрий попав в полон російський і в 1915 перебував в селі Трудоперовне, пов. Курганськ Тобольської губ., — звальть ласкаво за винагородою повідомити парохіяльний Уряд в Перемишлі, поч. Хоростків. Гусятин. (64-4-5)

Адвокат
Др. Стефан Антонович

веде канцелярію в Добромилі. 60—4—8

Канцелярія адвокатів

Дра ВІЗЛЯ і Дра ФРІМА

оборонців в карних і військових справах
в Перемишлі вул. Міцкевича 2.

СІЛЬ для крамниць і кооперативів
Вино богослужебне

— поручає —

Народня Торговля в Перемишлі.

70—2—3

Д. Кравт — дентист-технік, —
заприсяжений змавець
судовий

в Перемишлі, Міцкевича ч. 3. — Виконує всі роботи в золоті, кавчуку і порцеляні по уміркованих цінах.

Церковні дахи, а також на инших будинках покриває бляхою і направляє одинокі українське заведення бляхарське Івана Чупляка в Стрию ул. 4 мая. 81—2—4

Іменем консорції українських кооперативних централей приймаємо замовлення на

ЗБИЖЕ на насіння і поживу

Збірні замовлення на повні вагони по 100 метр сотн. належить присилати враз з половиною торгової ціни як задатком на адресу:

Краевий Союз господарсь. спілок

Львів, вул. Зіморевича ч. 20.

Адреса-на телегр: Господарство, Львів, Телефон 494.

ВІДБУДОВА — промислово-торговельна Спілка — з обмеженою порукою —
Львів, Словацького ч. 14.

доставляє: ремісничі знарядя, рільнічі машини, знарядя і насіння, кіські підкови, цвяхи, січкари, кухонне начиння, сокири, пилки, ваги, оси до возів, коси й серпи, плуги, цемент, папу і дахівку.

Має власний **ЗАЛІЗНИЙ СКЛЕП** — при вул. Трибунальській ч. 1.

Одинокі Українське „ЗЕМЛЯ“
парцеляційне товариство „ЗЕМЛЯ“
у Львові, Ринок ч. 43.

Переводить парцеляції більших посілостей, інтабулює зараз купців з властителей куплених ними ґрунтів. Має урядове уповаження до парцеляції. Приймає гроші на вкладки щадничі. — Дає інформації в справах парцеляційних.

УКРАЇНСЬКА ШАДНИЦЯ в ПЕРЕМИШЛІ,
вул. Костюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно з винятком неділя і українських свят в урядових годинах і опрощеноує їх на 2%. (Вкладкові книжочки „Української Шадниці“ мають пупілярну обеаєку). — Уділює позички гіптечні, векселя і на підклад цінних папері.

Regenerateur Машевського

одиноке добре средство проти свивинно волосся приготоване з найліпших передвоєнних серединків. Можна набути тільки в аптеці і дроґерії під „Звіздою“ вул. Францішканська 24

Пам'ятайте
що тільки Спілка

ПОЛОТНО

у Львові при вул. Зіморевича 20
є одинокою українською механічною селянською ткальнею і

продає та вимінює за прядиво чесане, нечесане клоче, пряжу з конопель і лєну, за готові вироби як полотно сільське і крамне.

Матерії на убори мужеські і жіночі.

Спілкам і торговельникам опуст.